

реалізації соціальних програм, що природним чином негативно позначилося на стабільності соціально-політичної ситуації у країні, а, відповідно, й на характері суспільно-політичні відносини.

Деонтологічні проблеми входження людини у правове поле пов'язані з вимушеним визнанням імперії, панування позитивного права в суспільстві. Активне чи пасивне, повне чи часткове входження повинно забезпечувати охорону свободної волі людини, розвивати почуття обов'язку й відповідальності, домагатися справедливості, не допускати появи абстрактного чи авторитарного права. Для цього входження у правове поле з метою професійної діяльності повинно відповідати законам логістики, зокрема металогіки, якщо логістика входження скерована на мистецтво правових стратегій, оптимізацію правових процесів, обґрунтованість умовиводів, то металогіка скерована на філософське обґрунтування позитивістської закономірної дійсності.

Література:

1. Чефранов В.А. Правовое сознание как разновидность социального отражения. Киев. Вишя школа, 1976. 146 с.
2. Чиркин В.Е. Сравнительное государствоведение: учебное пособие. URL : <https://www.tsu.ge.pdf> (Дата звернення 01.12.2020 р.)
3. Селіванов А.О. Конституція. Громадянин. Суд. *Професійні та суспільні погляди*. Київ. УАІД «Рада», 2009. 560 с.
4. Полухин О.Н. Идея, опыт и идеал гражданственности. Минск. «Муниципальный мир». 2003. 356 с.

Котанова К.В.,

*слухач магістратури I курсу
юридичного факультету
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ*

Науковий керівник:

Орлова О.О.,

*доцент кафедри
загальноправових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
кандидат юридичних наук, доцент*

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ВІДСУТНОСТІ ОРГАНУ-ПЕРЕКЛАДАЧА РІШЕНЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ

Підписанням Закону «Про ратифікацію Протоколів № 15 і № 16 до Конвенції про захист прав людини і основних свобод» Україна вкотре засвідчила свою прихильність до ідей та цілей Конвенції. Цим нормативно-

правовим актом Україна ще на крок наблизилася до інтеграції в європейське співтовариство для якого пріоритетним є права та свободи людини.

Україна в особі відповідних їй органів влади має здійснювати застосування усієї практики Європейського суду з прав людини, використовуючи відповідні норми Конвенції. Відповідно до ст. 18 Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського Суду з прав людини» [1] суди мають використовувати офіційний переклад рішення ЄСПЛ, що надрукований у офіційному виданні, або, за відсутності перекладу користуватися оригінальним текстом. Проте застосування судами неперекладених рішень Європейського суду з прав людини порушує конституційне право особи знати своє правове становище.

Питанням значення практики ЄСПЛ у сфері судочинства присвячені праці таких вчених, як С. Афанасьєв, С. Васильєв, І. Воронцова, Г. Гаджиєв, В. Комаров, О. Константиї, М. Кучін, В. Палюк, Ю. Попов, А. Селіванов, А. Султанов та інші.

Аналіз наукової літератури та власне самих рішень, ухвалених судами України, демонструє нам наявність певних проблемних питань застосування практики ЄСПЛ та підкреслює актуальність досліджуваної нами теми.

Інститут офіційного перекладу передбачений тільки для рішень у справах проти України, що логічно, оскільки, по-перше, точність відтворення обставин справи, власних найменувань, цитат з процесуальних документів тощо Мін'юст може забезпечити на основі первісних документів тільки в «українських» справах, а по-друге, переклад резолютивної частини рішення виконує функцію виконавчого документа для виплати присудженої Європейським судом справедливої сатисфакції, а переклад рішення в цілому використовується для вжиття державою заходів як загального, так і індивідуального характеру – в контексті останнього офіційний переклад особливо важливий для перегляду Верховним Судом справи за винятковими обставинами у зв'язку з констатацією порушення Європейським судом з прав людини [2].

Перед судовою системою постає питання як найбільш чітко зазначити, яким правовим позиціям, викладеним у рішеннях Європейського суду з прав людини, не відповідає розглядуване у конкретній справі питання, а по-друге, показати очевидний зв'язок між фактичними обставинами, в яких ЄСПЛ дійшов відповідного висновку, та справою, в якій вже український суд застосовуватиме такий висновок.

Впродовж останніх років найбільш повним і систематизованим неофіційним джерелом судової практики Суду у перекладі українською мовою є щоквартальний журнал, Практика Європейського суду з прав людини, який виходить як додаток до журналу «Право України» з 2011 року.

Однак на сьогоднішній день немає інформації про стан забезпечення судів, як і юристів, саме офіційними перекладами рішень Суду[3].

Адже офіційний переклад передбачений тільки для рішень у справах проти України. Адже Мін'юст спроможний забезпечити переклад лише на

основі первісних документів тільки в «українських» справах, а по-друге, переклад резолютивної частини рішення виконує функцію виконавчого документа для виплати присудженої Європейським судом справедливої сатисфакції, а переклад рішення в цілому використовується для вжиття державою заходів як загального, так і індивідуального характеру.

На сьогоднішній день вирішити зазначену проблему можливо такими шляхами:

- 1) створенням спеціальних тематичних збірників, що акумулюють практику Суду[4];
- 2) створенням окремого незалежного органу при Міністерстві внутрішніх справ України;
- 3) створення єдиної національної бази даних;
- 4) утворенням інституту ліцензування неофіційних перекладів.

Проте усі зазначені варіанти вирішення проблеми мають свої недоліки пов'язані із необхідністю фінансування з державного бюджету.

На мою думку, найбільш доцільним є створення безкоштовної єдиної національної бази даних з перекладами по прикладу країн з прецедентним правом, таких як: США, Великобританія, Канада та інші. Така база унеможливила б двоякість та двозначність перекладу суддями та забезпечила б право доступу громадян до інформації в рішеннях Європейського суду з прав людини.

Проведений аналіз дозволяє зробити висновок, що нині відчутні істотні проблеми у застосуванні практики ЄСПЛ, що пов'язані передусім із недоступністю перекладу рішень Європейського суду з прав людини, ухвалених проти інших держав. Це потребує невідкладних заходів з боку держави.

Література:

1. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 20 березня 2006 року. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2006. № 30. ст.260.
2. Зубенко Г. В. Проблеми перекладу рішень та постанов ЄСПЛ. Правове життя сучасної України: матеріали. Міжнар. наук. конф. проф.-викл. та аспірант. складу (м. Одеса, 16-17 травня 2013 р.) / відп. за вип. В. М. Дрьомін; НУ «ОЮА». Півд. регіон. центр НАПрН України. Одеса : Фенікс, 2013. Т. 1. С. 408-410.
3. Гончарук М., Литвинець Л. Застосування рішень Європейського суду з прав людини в судовій практиці: проблеми інтерпретації. *Юридичний інтернет-ресурс «Протокол»*. 2 липня 2014 р. URL: http://protokol.com.ua/ua/zastosuvannya_rishen_evropeyskogo_sudu_z_prav_lyudini_v_sudoviy_praktitsi_problemi_interpretatsii/
4. Анцупова Т. О. Проблеми застосування практики Європейського Суду з прав людини в правовій системі України (аналітичний огляд роботи міжнародної конференції). *Європейські студії і право: електронне наукове видання*. 2011. № 4. URL: <http://archive.nbuv.gov.ua/portal/>